

Cambridge University Press

978-1-108-00761-0 - Novum Testamentum Graece et Latine, Volume 1

Edited by Karl Lachmann and Philipp Buttmann

Excerpt

[More information](#)

Ἡ ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

GRAECAE LECTIONIS AVCTORITATES

NOVVM TESTAMENTVM VVLGATAE EDITIONIS

Cambridge University Press

978-1-108-00761-0 - Novum Testamentum Graece et Latine, Volume 1

Edited by Karl Lachmann and Philipp Buttmann

Excerpt

[More information](#)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ.

Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ χριστοῦ υἱοῦ Δαυεὶδ υἱοῦ Ἀβραάμ.
 2 Ἀβραάμ ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ, Ἰσαάκ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ,
 Ἰακώβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, 3 Ἰού-
 δας δὲ ἐγέννησεν τὸν Φαρές καὶ τὸν Ζαρά ἐκ τῆς Θάμαρ, Φα-
 ρές δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐσρώμ, Ἐσρώμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀράμ, 4
 Ἀράμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀμιναδάβ, Ἀμιναδάβ δὲ ἐγέννησεν τὸν
 Ναασσών, Ναασσών δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαλμών, 5 Σαλμών δὲ ἐγέν-
 νησεν τὸν Βοός ἐκ τῆς Ραχάβ, Βοός δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωβῆδ ἐκ
 τῆς Ρούθ, Ἰωβῆδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεσσαί, 6 Ἰεσσαί δὲ ἐγέννησεν
 τὸν Δαυεὶδ τὸν βασιλέα. Δαυεὶδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Σολομῶντα ἐκ
 τῆς τοῦ Οὐρίου, 7 Σολομῶν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ῥοβοάμ, Ῥοβοάμ δὲ

Η καινη διασθηκη A in catalogo librorum s. s. *Εὐαγγέλιον*
 om B ματθαιον BD, ματθαῖον ε 1. Iren 191 204 Hil 610
 δαυειδ, quoties plene scribunt, ABCD AET, δαυιδ G, semper δῶδ PQZ,
 Δαβιδ ε semper 2. δε Bε, om c 4. Ζαρά ας, zaram c, ζαρε
 B esron c 6. αμιναδαβ B 7. Ναασσών ε, ναασσεων B,
 naason c 8. βοος C, βοες B, Βοόζ ας εκ της ραχαβ Bε, de
 rahab c, om a ιωβηδ BC, Ὠβῆδ ας, obeth c. 9. iesse ac
 10. δαυειδ δε B, Δ. δε ὁ βασιλεὺς ας σολομωντα Bε, σολο-
 μονα C?

[EVANGELIVM] SECVNDVM MATTHAIVM.

(1,3.) Liber generationis Iesu Christi filii David filii Abraham.
 2 Abraham genuit Isaac, Isaac autem genuit Iacob, Iacob autem genuit
 Iudam et fratres eius. 3 Iudas autem genuit Phares et Zara (-rat, -rad
 L, -ret) de (ex) Thamar, Phares autem genuit Esrom, Esrom autem
 genuit Aram, 4 Aram autem genuit Aminadab, Aminadab autem genuit
 Naasson, Naasson autem genuit Salmon (Salomon), 5 Salmon (-lomon)
 autem genuit Booz [de Rahab (-chab, -cab L)], Booz (Pooz L) [autem
 om F] genuit Obed ex Ruth, Obed (Obeth) autem genuit Iessae, 6 Iessae
 (Iesse) [autem] genuit David regem. David autem [rex] genuit Salomo-
 nem ex ea quae fuit Vriae, 7 Salomon autem genuit Roboam, Roboam

Cambridge University Press

978-1-108-00761-0 - Novum Testamentum Graece et Latine, Volume 1

Edited by Karl Lachmann and Philipp Buttmann

Excerpt

[More information](#)

4 (1,7–15)

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ.

ἐγέννησεν τὸν Ἀβιά, Ἀβιά δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀσάφ, ⁸ Ἀσάφ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσαφάτ, Ἰωσαφάτ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωράμ, Ἰωράμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ὀζείαν, ⁹ Ὀζείας δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωάθαμ, Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀχαζ, Ἀχαζ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐζεκιάν, ¹⁰ Ἐζεκιάν δὲ ἐγέννησεν τὸν Μανασσῆ, Μανασσῆ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀμιώς, Ἀμιώς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσειάν, ¹¹ Ἰωσειάς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος. ¹² μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος Ἰεχονίας ἐγέννησεν τὸν Σαλαθιήλ, Σαλαθιήλ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ζοροβάβελ, ¹³ Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιουδ, Ἀβιουδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλιακίμ, Ἐλιακίμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀζώρ, ¹⁴ Ἀζώρ δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαδώκ, Σαδώκ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀχείμ, Ἀχείμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλιοῦδ, ¹⁵ Ἐλιοῦδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλεάζαρ, Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησεν τὸν Μαθθάν, Μαθθάν δὲ ἐγέννησεν τὸν

1. αβια B_z, abiud c ασαφ BC_c, Ἀσὰ a_z 2. ioras Hil 611
 3. οζειαν οζειας B, Ὀζίαν· Ὀζίας z 4. 5. εξεκιαν εξεκιαις B, Ἐζεκιαν· Ἐζεκιαις z, ezechiam ezechias ac 6. αμιως BC_c, Ἀμιών a_z ιωσηαν B, Ἰωσιάν z 7. ιεχονιαν Bacc. „tredecim generationes” Hil 611: ante hunc ioacim (Ioseph enim Ioacim et Iechoniae filius ostenditur, quemadmodum et Matthaes generationem eius exponit) Iren 218 8. μετὰ δὲ BPd_z = et post abc 8.9. ieconia b 9. εγεννησεν Pabcd_z, γεννα B. sic etiam ante τον ζοροβαβελ et 10 ante τον αβιουδ σαλαθιηλ Pabcd_z, σελαθιηλ B ierobabel b̄ 10. abiut c, abiuth d̄ 11. ελιακιμ BPC_z, eliachim ab, eliecib et heliacib d̄ 12. sadoch c 13. heliut eliud d̄, elium elium b̄ heleazar eleazar d̄ 14. μαθθαν B, ματθαν Pabd_z, mathan c matthas autem b̄

autem genuit Abia (Abiam), Abia (Abiam) autem genuit Asa, ⁸Asa autem genuit Iosaphat, Iosaphat autem genuit Ioram, Ioran autem genuit Oziam, ⁹Ozias autem genuit Ioatham, Ioatham (Ioathas) autem genuit Achaz, Achaz autem genuit Ezechiam, ¹⁰Ezechias autem genuit Manassen, Manasses (Manassen) autem genuit Amon, Amon autem genuit Iosiam, ¹¹Iosias autem genuit Iechoniam (Iecon.) et fratres eius in transmigratione (-em L) Babylonis. ¹²et post transmigrationem Babylonis Iechonias (Iecon.) genuit Salathiel, Salathiel (-thihel, -tihel F) autem genuit Zorobabel, ¹³Zorobabel autem genuit Abiud, Abiud autem genuit Eliacim, Eliacim (Hel. -chim, Iliach. L) autem genuit Azor, ¹⁴Azor autem genuit Sadoc, Sadoc (Saddoc) autem genuit Achim, Achim (Eliachim F) autem genuit Eliud, ¹⁵Eliud (Heliud, Aliud) autem genuit Eleazar, Eleazar autem genuit Matthan, Matthan autem genuit Iacob, ¹⁶Iacob

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ.

(1, 15—20) 5

Ἰακώβ, ¹⁶Ἰακώβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσήφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος χριστός. ¹⁷πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραάμ ἕως Δαυεὶδ γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ Δαυεὶδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ χριστοῦ γενεαὶ δεκατέσσαρες. ¹⁸τοῦ δὲ Ἰησοῦ χριστοῦ ἡ γένεσις οὕτως ἦν. μνηστευθείσης τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς εὐρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ πνεύματος ἁγίου. ¹⁹Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν δειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν. ²⁰ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδοὺ ἄγγελος κυ-

1.2. τον ἀνδρα μαριας ἐξ ἧς ἐγεννηθη ἰησους ο λεγομενος χριστος
BPυς = cui desponsata (add erat b) virgo maria (maria virgo autem maria b, maria maria autem c) genuit (peperit d) iesum qui dicitur christus (iesum...b, christum iesum d) *abcd* 2. πᾶσαι om b? 3. γενεαι δεκατεσσαρες **BPZ**ς, generationes sunt **xliii bcd** a david rege c 4 et 5. γενεαι **BPZ**ς = add sunt *abcd* 5. δεκατέσσαρες] add omnes itaque generationes ab abraham usque in (ad c) adventum iesu christi generationes sunt **xlii bc** 6. ἰησου χριστου **PZ**ς, χριστου ἰησου **B** *Orig* 3,965^d = χριστοῦ *abcdv* *Iren* 191 204 γενεαις **BCPZ**, γέννησις ε μνηστευθεισης (cum desponsata esset) **BZabc** *Iren* 204, add γαρ *Pd*ς 6.7. μητρὸς αὐτοῦ om d 7. μαρίας om *Iren* πρὶν η (η om **Z**?) συνελθεῖν αὐτοὺς ἐρεθθη **BPZacd**ς *Irenaeus* 204 216 *Hilarius* 612,... b 7.8. praegnans c 9. δίκαιος ὢν **BPZd**ς = cum esset homo iustus *abc* δειγματίσαι **BZ**, παραδειγματίσαι *P*ς, traducere *abc*, praepalare d 10. αὐτην **BPZ**ς *Iren* 259, ante ἀπολῦσαι *bd*, ante λάθρα a ταῦτα δε αὐτου ἐνθυμηθέντος **BPZ**ς, ταῦτα αὐτοῦ ἐνθ. b, ταῦτα ἐνθ. αὐτοῦ a, ipso ea cogitante d ἰδοὺ om a gabriel angelus *Cyrr* 288

autem genuit Ioseph uirum Mariae, de qua natus est Iesus qui uocatur (dicitur) Christus. ¹⁷(2,10) omnes ergo generationes ab Abraham usque ad David generationes quattuordecim (-cem **L**, **xliii F**), et a David usque [ad om**L**] transmigracionem Babylonis generationes quattuordecim (**xliii F**), et a transmigracione Babylonis usque ad Christum generationes quattuordecim (**xliii F**). ¹⁸Christi autem generatio sic erat. (3,5) cum esset desponsata mater eius Maria Ioseph, ante quam conuenirent inuenta est in utero habens de spiritu sancto. ¹⁹(4,10) Ioseph autem uir eius, cum esset iustus et nollet eam traducere, uoluit occulte dimittere eam. ²⁰haec autem eo cogitante, ecce angelus domini in so-

ρίον κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων Ἰωσήφ υἱὸς Δαυεὶδ, μὴ φοβηθῆς
 παραλαβεῖν Μαριάμ τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν
 ἐκ πνεύματός ἐστιν ἅγιον. ²¹τέξεται δὲ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα
 αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρ-
 5 τῶν αὐτῶν. ²²τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ
 κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος ²³Ἴδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ
 ἔξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσιν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ,
 ὃ ἐστιν μεθερμηνεύομεν μεθ' ἡμῶν θεός. ²⁴ἐγεμθεις δὲ ὁ Ἰωσήφ
 ἀπὸ τοῦ ἔπνου ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου,
 10 καὶ παρέλαβεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ²⁵καὶ οὐκ ἐγένωσκεν αὐτὴν ἕως

1. κατ' ὄναρ εφανη αυτω BPZdς, ἐφάνη κατ' ὄναρ αὐτῷ c, ἐφ. αὐτῷ
 κατ' ὄναρ a, apparet... b μὴ φοβηθῆς BPZς, ne timueris (me-
 15 tueris Cyprr) cd Ir 204 259 Cyprr 288, noli timere (μὴ φοβοῦ?) a Hil
 612 bis 2. μαριαμ DPZς, μαριαν B, ante παραλαβεῖν c quod
 enim habet in utero (ventrè 259) Ir 204 259 εν αυτη BDPZadς,
 ex ea bc Cyprr 288 γεννηθεν BDPZς, natum fuerit Cyprr, nascetur
 ab, nascitur c' 3. ἐστιν αγιου BPZς = αγιου ἐστιν Dabcd Orig
 1,381^b Iren Cyprr 3.4. καλεσεις... ιησουν BDZbcς Hil 82 186
 305, vocabitur... iesus Iren 259 4. αὐτὸς γὰρ] hic enim Ir 204
 Cyprr, quia ipse Hil 186 5. αυτων BDZbcς Iren Cyprr Hil 82, om
 a? Hil 186 305 ολον BDZcς Iren 259, om Iren 204 216
 5. 6. υπο (add τοῦ ε) κυριου δια BCDZa?bcς Iren 204 259, ab Iren
 216 6. του προφητου BZbcς Ir 204 259, add ισαϊου (eseiam ab,
 isaïam c) Dabc, esaïa propheta Iren 216 λεγοντος BDZabcς Iren
 259, om Iren 204 216 in uterum Cyprr 17 7. ἐξει BZbcς =
 concipiet (acc. Iren 184 204 259 Cyprr i. e. λήψεται) abc Iren 184 216
 259 Cyprr, et ante ἐν γαστρὶ Iren 204 καλεσουσιν BZabcς Iren
 184 204 216, vocabitur Iren 259, καλεσεις D, vocabit' d, vocabitis
 Cyprr εμμανουηλ D, immanuel d 8. μεθερμηνεύομενον om
 Iren 204 θεος B, ο θεος Dς, incertus Z εγεμθεις BCZ, διε-
 γεμθεις Dς, exurgens cd ο ιωσηφ BDς, ιωσηφ Z 10. αυτου
 BDς, αυτου Z εγενωσκεν BZc, εγνω Dbc Hil 612

mnis adparuit (paruit FL, app.) ei dicens Ioseph fili (filii LV) David,
 noli timere accipere Marian coniugem tuam: quod enim in ea natum
 est, de spiritu sancto est. ²¹pariet autem filium, et uocabis nomen
 eius Iesum: ipse enim saluum faciet populum suum a peccatis eo-
 rum. ²²hoc autem totum factum est ut adimpleretur quod dictum est
 a domino per prophetam dicentem ²³Ecce virgo in utero habebit et
 pariet filium, et uocabunt nomen eius Emmanuel (Eman. Inman-
 -uel), quod est interpretatum (-praet. F) nobiscum deus. ²⁴exurgens
 (exurg.) autem (ergo) Ioseph a somno fecit sicut praecipit ei (ei
 praec.) angelus domini, et accepit coniugem suam, ²⁵et non cognosce-

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ. (1,25 — 2,7) 7

οὐ ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. ¹Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας ἐν ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα ἄγοντες Ποῦ ἔστιν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; εἰδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ. ²ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης ἐταράχθη, καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ, ³καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν ποῦ ὁ χριστὸς γεννᾶται. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ Ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας. οὕτως γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου, ⁴Καὶ σὺ Βηθλεὲμ γῆ Ἰούδα, οἰδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ. ⁷τότε

1. ου **DZ**, om **B** υιον **BZbc**, τον υιον (add αυτης **D**) τον πρωτοτοκον **Dd** 1. 2. et cum iesus natus esset **Cypr** 289 297, cum ergo natus esset iesus **abc** 2. bethlem **a**, betlehem **b** της ιουδαιας **BDZ**, iudae **Cypr**, civitate iudaeae **ac**, civitatem iudaeae **b** 3. ierosolymam **c**, ιερουσαλημ **C** 4. **Hilarius** 39 5. αυτου **BDZ** = post αστερα **abc** **Irenaeus** 184 **Cypr** 289 297 in orientem **ab** ηλθομεν] add cum muneribus **Cypr** 289 6. ακουσας] audiens **abc** ο βασιλευς **BDZbc**, post ηρωδης αυς πᾶσα om **D** 7. συναγαγων] congregavit — et **abc**, congregans **d** 8. επυνθανετο **BDZ** = interrogavit (-bit **a**) **abc** παρ' αυτων om **D** 9. οι δε] at illi **abc** ειπον **DZ**, ειπαν **B** αυτα **BDZbc**, om **dc** bethlem **a** civitatem iudaea **b** 10. γεγραπται **BDZ**, dictum est **bc** per eseciam prophetam dicentem **a** bethleem **abc** γη ιουδα **BZ** = της ιουδαιας **Dac**, iudaea **b**, iudae **Hil** 452 11. ουδαμως **BZ** = μη (non) **Dabc Hil** ελαχιστη **ei** **BDZ** = es minima **abc Hil** εκ σου **Z**, εξ σου **B?**, εκ ου **D** γαρ μοι **C** 12. ηγουμενος **BDZ**, dux **c**, rex **a**, princeps **b**, om **Hil** ποιμανει **BZ** **Hil**, ποιμενει **D**, regat **abcd** istrachel **ab fore semper**

bat eam donec peperit filium suum primo genitum, et uocavit nomen eius Iesum. ¹Cum ergo natus esset Iesus in Bethleem (Bethl. -lem) Iudaeae (Iudaeae, Iudae) in diebus Herodis regis, ecce magi ab oriente uenerunt Hierosolymam (Hierosolymam) ²dicentes Vbi est qui natus est rex Iudaeorum? uidimus enim stellam eius in oriente (-tem), et uenimus adorare eum. ³audiens autem Herodes rex turbatus est, et omnis Hierosolyma (Hierus.) cum illo. ⁴et congregans omnes principes sacerdotum et scribas populi, sciscitabatur (interrogabat) ab eis ubi Christus nasceretur. ⁵(5,7) at illi dixerunt ei In Bethleem Iudaeae (Iudaeae, Iudae). sic enim scriptum (script.) est per prophetam, ⁶Et tu Bethleem terra Iuda, nequaquam minima es in principibus Iuda: ex te enim exiet dux (iudex **F**) qui regat (reget **F**) populum meum

8 (2,7–13)

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ.

Ἡρώδης λάθρα καλέσας τοὺς μάγους ἠκριβώσεν παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστερός, ⁸καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ εἶπεν Πορευθέντες ἐξετάσατε ἀκριβῶς περὶ τοῦ παιδίου· ἐπὶ δὲ εὔρητε, ἀπαγγεilate μοι, ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ. ⁹οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως ἐπορεύθησαν. καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστὴρ ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτοὺς ἕως ἐλθῶν ἐστάθη ἐπάνω ὅθ' ἦν τὸ παιδίον· ¹⁰ἰδόντες δὲ τὸν ἀστὴρα ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα, ¹¹καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν εἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ καὶ ¹⁰ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν. ¹²καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακίμψαι πρὸς Ἡρώδη, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν. ¹³ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου

1. λάθρα ante τοὺς μάγους c καλεσας BD⁵, vocavit (add ad se bc). — et abc ηκριβωσεν B, ηκριβωσεν D 2. του φαινομένου αστερος BD⁵ = quando paruit (app. b) eis stella abc πεμψας BD⁵, misit abc, mittens dn βεθλεεμ D, bethlem a 3. ειπεν Bvs, add αυτοις D = dicens abc πορευθεντες] ite (add et bc) abc εξετασατε ακριβως BCDabc, ακριβως εξετασατε ε επαν δε B⁵, οταν δε D = et cum abc 4. απαγγεilate B⁵ et corr D, επαγγεilate pr D, renuntiate bc, nuntiate a veniam et adorem abc 5. qui cum audissent abc ακουσαν pr D 6. in orientem a venit et a?bc εσταθη BCD Orig 3,661^d, εστη ε 7. ου ην το παιδιον Bavs Orig, του παιδιου Dbc 8. et intrans abc ειδον BCDa, εβρον bc το παιδιον B⁵ Or, τον παιδα D 8.9. cum mariam a 9. πεσόντες] procidentes bc, procedentes a 10. ανοιξαντες] apertis abc θησαυρους D, thesauris (-ros d) abd 11. και primum BD⁵ = om abc ζυμραν D, myrram c, murram b, murra a in somnis ac 12. 13. in suam regionem ab 13. αναχωρησαντων δε αυτων B⁵, αυτων

Israhel. ⁷(6,10) tunc Herodes clam uocatis magis diligenter didicit ab eis tempus stellae quae adparuit (app.) eis, ⁸et mittens illos in Bethleem dixit Ite et interrogate diligenter de puer: et cum inueneritis, renuntiate mihi, ut [et] ego ueniens adorem eum. ⁹qui cum audissent regem, abierunt. et ecce stella, quam uiderant in oriente (-tem), antecedebat eos usque dum ueniens staret supra ubi erat puer: ¹⁰uidentes autem stellam gauisi sunt gaudio magno ualde, ¹¹et intrantes domum inuenerunt puerum cum Maria matre eius (sua F), et procidentes adorauerunt eum, et apertis thesauris (thens.) suis optulerunt (obt.) ei munera, aurum tus et murrum. ¹²et responso accepto in somnis ne redirent ad Herodem, per aliam uiam reuersi sunt in regionem suam. ¹³qui cum recessissent, ecce angelus domini apparuit in

Cambridge University Press

978-1-108-00761-0 - Novum Testamentum Graece et Latine, Volume 1

Edited by Karl Lachmann and Philipp Buttmann

Excerpt

[More information](#)

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ.

(2, 13—18) 9

κατ' ὄναρ ἐφάνη τῷ Ἰωσήφ λέγων Ἐγερθεῖς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεύγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἶπω σοι· μέλλει γὰρ Ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον, τοῦ ἀπολέσει αὐτό. ¹⁴ὁ δὲ ἐγερθεῖς παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον, ¹⁵καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρώδου, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. ¹⁶τότε Ἡρώδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθνυμώθη λίαν καὶ ἀποστείλας ἀνέειπεν πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ὄρειοις αὐτῆς, ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσεν παρὰ τῶν μάγων. ¹⁷τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος ¹⁸Φωνὴ ἐν Ῥαμᾷ ἠκούσθη,

δε αναχωρησαντων D, qui cum recessissent abc, add εις την χωραν αυτων B 1. κατ οναρ BC = ante τω ιωσηφ Dabcς, post ιωσηφ Iren 184 εφανη Babcδ Iren, φαινεται CDς [εγερθεις] surge et abc Hil 612 το παιδιον Bς, τον παιδα D 2. ισθι Bς, ισθι Z, εισθι D 3. ειπω (dicam) σοι BZας, σοι ειπω D [ελλει] futurum est abc το παιδιον BZς, τον παιδα D 3.4. του απολειαι αυτο (αυτον D) BDZς = istum perdere abc 4. ο δε γερθεις (διεγ. D) BDZς = surgens autem ioseph (add a somno ac) abc τον παιδα D 5. νυκτος om a 6. υπο κυριου BCDZ, υπο του κυριου ς 7. λεγοντος om Iren 184 εγυπτου D 8. ενεπαχθη Z λειαν BD [αποστειλας] misit et abc, misit Lucif 120 9. ανεειπεν] occidere Lucif [τους εν] qui erant in abc, in Lucif , βεθλεμι pr D, bethlem a 10. διετους BZς, διετειας D, bimatu abcd Lucif κατωτερω BZς = κατω D, infra abc Lucif 11. ηκριβασεν D, exquisierat abc Lucif 12. δια BCZabc, υπο κυριου δια D, υπο ς ηρεμιου pr D, ιηρεμιου corr D, hieremiam abc Ῥαμᾷ ς

somnis Ioseph, dicens Surge et accipe puerum et matrem eius, et fuge in Aegyptum (Aegypto), et esto ibi usque dum dicam tibi: futurum est enim ut Herodes quaerat puerum ad perdendum eum. ¹⁴qui consurgens accepit puerum et matrem eius nocte et recessit (rec. FL) in Aegyptum (Aegypto), ¹⁵et erat ibi usque ad obitum Herodis; ut adimpleretur quod dictum est a domino per prophetam dicentem Ex Aegypto vocavi filium meum. ¹⁶tunc Herodes videns quoniam inlusus esset a magis, iratus est ualde, et mittens occidit omnes pueros qui erant in Bethleem et in omnibus finibus eius, a bimatu et infra, secundum tempus quod exquisierat (exquesierat) a magis. ¹⁷tunc adimpletum est quod dictum est per Hieremiam prophetam dicentem ¹⁸Vox in Rama audita est, ploratus et ululatus multus, Rachel plo-

Cambridge University Press

978-1-108-00761-0 - Novum Testamentum Graece et Latine, Volume 1

Edited by Karl Lachmann and Philipp Buttmann

Excerpt

[More information](#)**10** (2,18—3,2) *ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ.*

κλαυθμὸς καὶ ὄδυρμὸς πολὺς, Ῥαχὴλ κλαίονσα τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ οὐκ ἠθέλησεν παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσίν. ¹⁹τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ, ²⁰λέγων Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ· τεθνήκασιν γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. ²¹ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ εἰσῆλθεν εἰς γῆν Ἰσραήλ. ²²ἀκούσας δὲ οὗτοῦ Ἀρχελαὸς βασιλεύει τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἡρώδου, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν, χρηματισθεὶς δὲ ¹⁶κατ' ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας, ²³καὶ ἔλθων κατέκρησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρεθ, ὅπως πληρωθῆ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν, ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

¹ Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται Ἰωάννης ὁ βαπτιστής, κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας, ²λέγων Μετανοεῖτε·

1. κλαυθμὸς **BZabc Hil 613**, θρηνος καὶ κλαυθμὸς **Dς** ὄδυρμὸς **BDς**, ululatus *abcd Hil*, βο....**Z** 2. ἠθέλησεν **DZac Hil**, ἠθέλε **Bς** 3. φαίνεται **BDZ**, post κατ' ὄναρ **ς** = apparuit *acd et ante angelus b* 4. ἐγερθεὶς] surge et (*om c*) *abc Hil 1073 Hil 612* 5. defunctus est enim qui quaerebat *a* 6. παιδίου] pueri... *a* ο δε **BDς**, qui *v* = et *abc* 7. εἰσῆλθεν **BC** = ἦλθεν **Dς**, venit *abc* 8. ἀρχελαὸς **D**, arcelaus *b* 9. ἠρώδου **BC** = ante του *Dabcς* 10. γαλιλαίας **B**, ἐπι τῆς ἰουδαίας **Dς**, in iudaea *ab*, et ante βασιλεύει *c* 11. καθώκησεν **B?** ναζαρεθ **BCabcς**, ναζαρετ **Dς** 12. των προφητων **BDς** = τοῦ προφήτου *abc* ναζωραεος **Dab**, nazaraeus *c* 13. δε **Bacς**, *om Db Hil 614* 14. λε-

rans filios suos, et noluit consolari, quia non sunt. ¹⁹Defuncto autem Herode, ecce angelus domini apparuit (ecce *adp. ang. dom.*) in somnis Ioseph [in Aegypto], ²⁰dicens Surge et accipe puerum et matrem eius, et uade in terram Israhel: defuncti sunt enim qui quaerebant animam pueri. ²¹qui surgens (consurg.) accepit puerum et matrem eius, et uenit in terram Israhel. ²²audiens autem quod Archelaus regnaret in Iudaea (Iudaeam **F**) pro Herode patre suo, timuit illic (illo) ire, et admonitus (ammon.) in somnis secessit in partes Galilaeae, ²³et ueniens habitauit in ciuitate quae uocatur Nazareth; ut adimpleretur quod dictum est per prophetas, quoniam Nazaraeus (Nazareus **FL**) uocabitur. ¹(7,3) In diebus autem illis uenit Iohannes

Cambridge University Press

978-1-108-00761-0 - Novum Testamentum Graece et Latine, Volume 1

Edited by Karl Lachmann and Philipp Buttmann

Excerpt

[More information](#)

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ. (3,2–7) 11

ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. ³οὗτος γὰρ ἐστὶν ὁ ῥηθεὶς
 διὰ Ἡσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ,
 ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ.
⁴αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχεν τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμηλοῦ
 καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ· ἡ δὲ τροφή ἦν αὐ-
 τοῦ ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον. ⁵τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱερο-
 σόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περιχώρος τοῦ Ἰορδάνου,
⁶καὶ ἐβαπτίζοντο [πάντες] ἐν τῷ Ἰορδάνῳ ποταμῷ ἕπ' αὐτοῦ, ἐξο-
 μολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. ⁷ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρι-
 σαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα, εἶπεν αὐ-
 10

γων **B Hil**, και λεγων **Dabcz** 1. ηγγικεν **D** hic enim est
Iren 184, hic est enim **abc** 2. δια **BCDabc**, a domino per **Iren**
 184, ὑπὸ **z** ἡσαίου **om Iren** λέγοντος **om Iren et pr b**
 3. αὐτου **BDabcz**, dei (domini *pars codd Iren*) nostri **b Iren** = *add*
omnis vallis implebitur et omnis mons et collis humiliabitur et erunt
(add omnia a) prava (tortuosa Iren) in directa (directum Iren) et
aspera in vias planas (viam planam c) et videbitur omnis caro salutare
(salutarem a) dei ac Ir, *atque eadem erasa sunt ex b* 4. ὁ **om D**
 εἶχεν] *habuit b* αὐτου **BDabcz**, *om cv* καμηλοῦ **Bz**, καμηλλου
D = camelorum (camell. *ab*) **abc.Hil** 615 5. ζωνην δερματινην
BDcz, zona pellicia *ab* lumbos *abc* ην αὐτου **BCD** = αὐ-
 τοῦ ἦν *abcz* 6. ακριδεις **BDbcz**, locusta *ac* ἐξεπορευετο
BDvz = ἐξεπορεύετο *abc* 7. ιεροσολυμα και **BDz**, omnis hie-
 rosolyma et *a*, ex hierosolymis *b*, ab ierosol. *c* 7. πασα η ιου-
 δααια **BDabcz**, a iudaea *c* πιστα η περιχωρος **BDz**, omnis con-
 finis region. . *a*, omnes qui morabantur (comm. *c*) circa *bc*
 8. παντες **C Hil** 497, *om BDabcz* in iordanen *ab* ποτάμω
BC = *om Dabcz Hil* υπ αὐτου **BDz**, *post ἐβαπτίζοντο ac*,
om b? Hil 10. βαπτισμα **B Orig** 4,124^a 126^d 131^e = *add αὐ-*
του Dabcz

baptista praedicans in deserto Iudaeae ²et dicens Paenitentiam agite:
 adpropinquavit (-abit enim regnum caelorum. ³(8,1) hic [est] enim
 qui dictus est per Esaiam prophetam dicentem Vox clamantis in de-
 serto, parate viam domini, rectas facite semitas eius. ⁴(9,6) ipse
 autem Iohannes habebat uestimentum de pilis (pelle) camelorum (ca-
 mellorum) et zonam pelliciam (pillic.) circa lumbos suos (eius **L**): esca
 autem eius erat lucustae (loc.) et mel siluestre (-strae *pr F*). ⁵tunc
 exiebat (exibat **F**) ad eum Hierosolyma et omnis Iudaea et omnis re-
 gio circa (circum **FL**) Iordanen (Iordane *pr F*), ⁶et baptizabantur in
 Iordane (ordine) ab eo, confitentes peccata sua. ⁷(10,5) videns autem
 multos Pharisaeorum et Sadducaeorum (Saduc.) venientes ad baptis-